

מבשר טוב

סעודה ג' פרשת פקודי תשע"ו עיה"ק צפת

- א -

אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה עבדת הלוים ביד איתמר בן אהרן הכהן (שמות לח, כא). הנה פירוש מילת פקודי הוא מניני (כתרגומו), ויש להבין הטעם שאמרה התורה בלשון פקודי, ולא מניני או חשבוני.

עוד יש להבין טעם כפל הלשון "המשכן משכן", ורש"י פירש: "המשכן משכן - שני פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין על עונותיהן של ישראל". אלא שיש להבין מדוע הוזכר זה כאן בשעת בנין המשכן שעתיד להתמשכן בעונותיהן של ישראל, הא דיה לצרה בשעתה, כדאיתא בברכות (ט):.

עוד יש לתת טעם באומרו "אלה", ואמרו חז"ל במדרש (בראשית רבה ל, ג. ועוד) "כל מקום שאמר אלה פסל את הראשונים", וצריך לדעת מה בא לפסול כאן הכתוב באומרו אלה. וכבר עמד על כך בספר אור החיים הק'.

והנה הביא אא"ז בסה"ק תולדות אדם (פרשת פקודי, דק"ז ד"ה וזהו) שפקודי הוא גם מלשון חסרון, כמו "ולא נפקד ממנו איש" (במדבר לא, מט), וכן "ויפקד מקום דוד" (שמואל א' כ, כה). ויש להבין מדוע אמרה כאן התורה לשון זה שמתפרש גם מלשון חסרון.

עוד כתוב בפרשתינו (שמות לט, לב): "ותתן כל עבדת משכן אהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה בן עשר", הרי שבני ישראל עשו את העבודה. וקשה שהרי בצלאל עשה את המשכן, וכמו שנאמר במפורש (שמות לח, כב) "ויבצאל בן אוּרִי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה ה' את משה".

וכן לגבי הקמת המשכן נאמר בפסוק (שמות מ, יח) "ויקם משה את המשכן", ובמדרש (שמות רבה נב, ד) איתא: "כמה חכמים היו שם ובאו להם אצל משה ולא היו יכולין להקימו, אלא אמר שלמה (משלי לא, כט) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה, שמשה היה מעולה מכולם, ואת עלית על כולנה למה, שעשו את המשכן ולא היו יודעין ליישבו, מה עשה נטלו כל אחד ואחד מלאכתו ובאו להם אצל משה, ואומרים הרי קרשים הרי בריחין, כיון שראה משה אותם מיד שרתה עליו רוח"ק והקימו, ולא תאמר משה העמידו, אלא המשכן נעשו בו נסים ועמד מעצמו, שנאמר (שמות מ, יז) הוקם המשכן". והרי לפנינו שהקב"ה הקים את המשכן.

וצ"ע מדוע לא נתן לו הקב"ה לבצלאל ואהליאב וכו' הכוחות להקימו, כמו שנתן להם כמה לעשות את כל הכלים ובנין המשכן.

- ב -

ויש לבאר על פי דברי אא"ז בסה"ק תולדות אדם (פרשת פקודי, דק"ו ד"ה אלה פקודי) וזל"ק: "אלה פקודי המשכן משכן העדות. מה שנאמר כפול לשון, על זה פירש רש"י ז"ל רמז למקדש שנתמשכן ב' פעמים עבור עונותיהם של ישראל. ולכאורה קשה, מה ענין הרמז הכא דווקא בעת מנין המשכן וכליו. ועוד, תיבת אשר פוקד על פי משה, לכאורה הוא מיותר, ומסתמא כל דבר הנמנה הוא על פי המונה, ולא במחשבה. ועוד, ביד איתמר מה ענינו לכאן.

"אך לכאורה אינו מובן עיקר דבר זה כלל האִךְ היה יכול להתמשכן על פי דין תורה, הלא המקדש היה לבני ישראל כמו כסות יום ולילה שזמן חזרתו הוא תדיר, ואין זמן מיוחד לזה כמו כסות יום לבד או כסות לילה לבד, ואִךְ היה יכול להתמשכן (עיין בבא מציעא קיד:), ובפרט שהוא כמו רחיים ורכב שהם מדברים שנפשו וחיותו של אדם תלוי בהם, וכתוב (דברים כד, ו) לא יחבול רחיים ורכב כי נפש הוא חובל, ומכל שכן המקדש שכל שפע וחיות ישראל היה יוצא משם, ובודאי הקדוש ברוך הוא מקיים התורה הקדושה בעצמו גם כן, כנאמר (ישעיה נא, ד) כי תורה מאתי תצא, ואִךְ היה יכול להתמשכן.

"אבל האמת, שהדין הזה אינו שייך רק כשאדם יודע ומכיר בהחסרון שנחסר לו הדבר הנצרך לו, כמו כסות יום או לילה, אז מחויב המלוה להחזיר לו בזמנו, וגבי רחיים ורכב אינו יכול כלל למשכנו, אבל לא כשאינו יודע כלום מהחסרון שנחסר לו זה הכסות, או שאינו מרגיש כלל שהוא חיותו, אז בודאי אין שייך דין זה כלל. וכמו שנאמר בתורתנו הקדושה טעם על זה (שמות כב, כו) והיה כי יצעק אלי וכו', ודוקא כשיצעק וידע החסרון שחסר לו. ודרך העולם, כשנותן אחד לחבירו איזה פקדון, נותנו לו במנין כדי שיחזיר לו במנין, ובלתי זה לא יוודע החסרון אחר כך, ויכול להיות שלא יגיע לידי החזרה בשלימות. נמצא שהמנין מהדבר מביא לידי ידיעות החסרון, וידיעת החסרון מביא לידי שלימות הדבר.

"וכמו כן גבי המשכן. כי ידוע שעיקר משכן ה' הוא (תהלים עח, ס) אוהל שכן באדם, בחינת (שמות כה, ח) ושכנתי בתוכם, בלב כל אחד ואחד מישראל, היינו שיטע האדם בלבו אחדותו יתברך שמו, וכל מעשיו יהיו רק מה שנוגע לכבודו יתברך שמו, וכמו שאנו אומרים (תפילת שחרית) אשרינו מה טוב חלקינו וכו' אשרינו שאנו משכימים ומעריבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ומייחדים את שמך פעמים באהבה וכו', וזאת הוא עיקר משכן ה', וכעת גם כן יש בחינת משכן וכליו בכל איש ואיש מישראל. וחורבן המשכן בא לאדם מחמת קלקול הדעת רח"ל, ועיקר הדעת הוא (דברי הימים א' כח, ט) דע את אלקי אביך וכו', וכשאדם מקלקל הידיעה הזאת ממילא נחסר לו בחינת המשכן, היינו אהל שכן באדם, וממילא נחסר לו ידיעת החסרון גם כן, ואינו מרגיש כלל בחסרונו, מחמת שעומד בחסרון עיקר הדעת, ואז ממילא בא חורבן למשכן דלמטה גם כן, כי משכן דלמטה הוא רמז למשכן דלמעלה, ששם הוא עיקר המשכן, היינו האוהל שכן באדם, וכשנחסר העיקר ממילא נחסר הטפל.

"אבל כשאדם מתבונן בגדלות ה', ורואה בשפלות עצמו איך שהוא רחוק הרבה מהשם, ושנחסר לו עיקר מקום חיותו, והוא ריק מכל, וחושב בלבו למצוא תרופה למכתו, ובא בכל פעם יותר לידיעת החסרון, אז השם יתברך מחזיר לו הכל, וממלא כל החסרונות שלו.

"ודבר זה נמשל לחולה רח"ל, בעת שחוליו כבד עליו אז אינו מרגיש כלל בכאב שלו, ונדמה לו שאין לו שום כאב כלל, וכל דבר מאכל נמאס לו וכל אוכל תתעב נפשו, מחמת שהוא בטל מכל החושים, עבור זה אינו מרגיש כלל. אבל כשהבריא, והחושים חוזרים לו, אז הוא מתחיל להרגיש בכאב, והוא סימן שהקל מעליו

חוליו, ואז נותנים לו מעט מעט דבר מאכל או ריח טוב להחזיקו ולאמצו, וכנאמר (שיר השירים ב, ה) סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים, ובכל פעם נותנים לו יותר ויותר, עד שחוזר לאיתנו הראשון. וכמו כן הדבר הזה גם כן, כל זמן שאדם אינו מרגיש בחסרון ועומד בחסרון הדעת, אז הוא ריק מכל וכל, אבל כשחושב בלבו למצוא תרופה למכתו, ומתחיל בכל פעם להרגיש בחסרונו יותר ויותר, אז ממילא יוחזר לו הדעת מעט מעט, עד שנתמלא עיקר הדעת בשלימות.

"וזהו פירוש הפסוק אלה פקודי המשכן, תיבת פקודי יש בו ב' פירושים, ושניהם אמת הם. א' הוא לשון מנין, והשני הוא לשון חסרון כידוע, הנופל על לשון ההשבה, הבא מכח המנין, שעל ידי המנין יודע החסרון, ועל ידי ידיעת החסרון בא לידי ההשבה. ואומרת התורה הקדושה אלה פקודי המשכן משכן העדות, רמז על המקדש שנתמשכן ממילא על ידי חסרון הדעת, ומאיזה סיבה יוכל זאת לתקן שיבא לידי ידיעת המנין וידיעת החסרון הנחסר לו, הוא על פי משה, היינו ידיעת עיקר הדעת שבכל איש ואיש, היינו דע את אלקי אביך וכו', והוא בחינת משה. ועבור קלקול זה הדעת בא לידי חורבן המשכן, ובקנינות זה הדעת בא לידי חזרת בנין המשכן, היינו אהל שכן באדם כנ"ל, ואיתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא (תקו"ז קיב.), כמאמר חז"ל (שבת קא:) משה שפיר קאמרת, ועל ידי צדיקי הדור ששומעין מהם דברי תורה ומוסר, שהם בודאי נקראים בחינת משה, ועל ידם יוכלו לבוא לידי בחינת עיקר הדעת והידיעה מה שנחסר לו מהמשכן וכלי האוהל שכן באדם. ולכך נאמר על פי משה, "עכל"ק.

ועיקר דבריו, שהוקשה לו שהרי הקב"ה מקיים את התורה ואיך יכל למשכן את המשכן שהוא דבר שנפשו של אדם תלוי בו, והתשובה היא שמי שמרגיש שחסר לו המשכן, ממנו באמת אין הקב"ה ממשכן את המשכן, כי עיקר המשכן היא השראת השכינה בתוך כל אחד ואחד מבני ישראל, וגם בזמן שהמשכן היה קיים השראת השכינה שהיתה בו לא היתה כי אם על ידי הרצון וההשתוקקות שהיה לבני ישראל שתשרה השכינה אצלם, וחורבן המשכן והמקדש היה מפני שלא היה רצון והשתוקקות להשראת השכינה, אך מי שיש לו רצון ומשתוקק שהקב"ה ישרה בו שכינתו, אכן הקב"ה משרה בו שכינתו ולא נתמשכן ממנו המשכן.

ועל פי אלו הדברים יובן מאמר חז"ל במדרש שוחר טוב (תהלים קלז): "כל דור שאינו נבנה (-בית המקדש) בימיו מעלה עליו כאלו החריבו, מאי טעמא, לפי שלא עשה תשובה". ודבר זה יש בו תמיהה גדולה, שהרי בכל דור ודור היו צדיקים גדולים, ואיך יתכן לומר עליהם שמאחר שלא נבנה בית המקדש בימיהם כאילו הם החריבו אותו. אך האמת היא שלא חרב בית המקדש בימיהם, כי היה להם השתוקקות ורצון שתשרה שכינה בישראל, ובית המקדש שלהם באמת לא חרב. ואדרבה הם בונים את בית המקדש.

דהנה ישנם ראשונים שסוברים שאחת ממצוות התורה היא לבנות את בית המקדש, והנה יסוד מוסד מתורת הבעל שם טוב הק' זיעוכ"י שהתורה היא נצחיית, וכל מצוות התורה שייכות בכל אחד ואחד מישראל בכל מקום ובכל זמן, ואין שייך שתיבטל איזו מצווה בזמן מן הזמנים, ולפ"ז צריך ביאור איך אנו מקיימים את מצות בנין המשכן והמקדש.

ויש לומר על פי מה שכתב בסה"ק זרע קודש להרה"ק מראפשיץ זיעוכ"י (פרשת כי תצא, ד"ה כי תבנה) וזל"ק: "בונה ירושלים ה' (תהלים קמז, ב), ובמה בונה אותה, בימינו - על ידי הימים שלנו, שבכל יום כשאדם עובד אותו ית"ש, הכל לפי מעשיו בונה את ירושלים ובית המקדש, יש בונה ביום אחד שורה שלימה, ויש מניח למשל לבינה אחת, כן בונה האדם מישראל שעובד ה' בכל יום, עד שיהיה נבנה בשלימות במהרה בימינו. וכן שמעתי מהרב הקדוש מוריני הרב אלימלך זצ"ל שכשעשה עליית נשמה ראה שנושאים את כלי הבית המקדש, ואמרו לו שהם אותם הכלים שהוציא הוא מהגלות, ופעם אחת אמר שנפלה בית טומאה אחד בצורה גדולה מאוד, ובכל יום עולים אלפי אלפים בעלי מלאכות בנאים לבנות החומה, אבל יש לי שומר טוב, שכשהרב מוריני הרב יעקב יצחק מלאנצהוט מתפלל תפילת י"ח מתפילת מנחה מפיל כל מה שבונים. והבנתי דבריו הקדושים, שמפיל זה על ידי שעל ידי תפילתו בונה חומות ירושלים ובית המקדש, ולפי ערך שבונה חומות ירושלים לפי ערך זה מפיל בהבית הזה של טומאה, כי כשזה קם זה נופל", עכל"ק.

הרי שעל ידי השתוקקות הצדיקים שתשרה שכינה בישראל, עי"ז בונים את בית המקדש, גם הכללי, וגם הפרטי, ובית המקדש שלהם חי וקיים.

היוצא מדברינו שעיקר בנין המשכן הוא על ידי הרצון וההשתוקקות שצריך שיהיה לכל אחד רצון שתשרה השכינה עליו, שזהו תכלית המשכן והמקדש שתשרה שכינה בתוך כל אחד ואחד. ורצון זה יתכן רק באם אדם מרגיש שחסר לו, ואז ממילא יש לו רצון למלאות החסרון, אך באם אינו מרגיש שחסר לו כלום, אז אינו משתוקק שיתמלא חסרונו, ואז אין באפשרות שתשרה עליו השכינה.

וכדברים האלו איתא במדרש (שמות רבה פרשת כי תשא. מה, ו) וז"ל: "וחנותי את אשר אחון (שמות לג, יט), באותה שעה הראה לו הקב"ה את כל האוצרות של מתן שכר שהן מתוקנן לצדיקים, והוא אומר האוצר הזה של מי הוא, והוא אומר של עושי מצות, והאוצר הזה של מי הוא, של מגדלי יתומים, וכל אוצר ואוצר. ואח"כ ראה אוצר גדול, אמר האוצר הזה של מי הוא, א"ל מי שיש לו אני נותן לו משכרו, ומי שאין לו אני עושה לו חנם ונותן לו מזה, שנאמר וחנותי את אשר אחון, וחנותי את אשר אחון למי שאני מבקש לחון, וכן ורחמתי את אשר ארחם".

ויש לפרש בנתיב הדברים האלו, שמי שאין לו, היינו שהוא מרגיש ריקם וחסר כל, והוא רוצה ומשתוקק למלאות חסרונו להתקרב אל השית ושתשרה עליו שכינה, אז הקב"ה נותן לו מאוצר של מתנת חנם, היינו שמשרה עליו שכינה.

ועוד יש לפרש מי שאין לו, היינו שחסר לו, ואין לו פרנסה ברווח, ומאידך יש לו בעיות שונות, והוא חסר מנוחת הנפש ויישוב הדעת, ואף שאין לו ענייניו וצרכיו, בכל זאת צר לו בעיקר על שחסר לו ואין לו הרגשות וקשר עם השי"ת, ועל כך הוא מצטער, והוא ה"אין לו" ברוחניות, ואין העיקר אצלו מה שחסר לו בגשמיות. כללו של דבר, מי שעובד את השי"ת אף כשהוא במצב של "אין לו", היינו שאין לו מנוחת הנפש מבעיות בגשמיות ורוחניות, ובכל זאת עובד את השי"ת במצב שהוא חסר מכל ו"אין לו". אז אף שחסר לו בקיום התורה והמצוות בשלימות, והוא בבחינת שאין לו שלימות בתורה ומצוות, הקב"ה משפיע לו מאוצר של מתנת חנם. וזה הפירוש "מי שאין לו" מושפע מאוצר הגדול של מתנת חנם.

- ג -

ורצון זה חשוב הוא עד מאוד בעיקר בזמן הזה בגלות, שהעולם מלא זוהמא וטומאה, גשמיות ותאוות מגונות, ולא היה כדבר הזה מימות עולם שדברים שהיו בגדר איסור אפילו אצל אומות העולם ייעשו כהיתר ללא שום בושה.

ומעשים המתועבים של אומות העולם משפיעים על בני ישראל ר"ל, כמ"ש אא"ז בסה"ק תולדות אדם (פרשת וישלח, דל"ג ד"ה גס) וזל"ק: "גם לפעמים יוכל לבלבל אותו המעשים של בני אדם אחרים... כמו שאמר הרב הקדוש רבי ר' זושא זצללה"ה זי"ע על פסוק (תהלים קו, לה) ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם, ממעשיהם לא נאמר, אלא מעשיהם, היינו שמעשי ידיהם של הגוים הם הגורמים ח"ו חטאים לבני ישראל, שמטמאים את האויר, ובעבור זה גזרו חכמים טומאה על אויר ארץ העמים, עכ"ל ז"ל, עכל"ק.

ודבר זה לא היה בדורות קודמים שיהיו נסיונות כאלה על ידי מעשה אומות העולם שכהיום הזה הם גורמים על ידי מעשיהם טומאה וזוהמה שלא היו בדורות הקודמים, שאפילו אומות העולם לא היו פרוצים בתאוות הכי מגונות, ובזמנים הקודמים אפילו אומות העולם היו הורגים גוי שעבר על תאוות כאלו שבזמנינו הותרו להם ואין להם בכלל בושה וחרפה, ואכמ"ל בזה. ולכן הם גורמים במעשיהם טומאה ותאוה נוראה בעולם.

ובנוסף לזה, הרי גם בזמנינו ההסתר פנים הוא גדול מאוד, שלא כמו בדורות הראשונים שהיו רואים את השי"ת, ואילטו היום חושך מכסה את העולם מכל רוחניות, והמציאות היא שבני ישראל נמצאים במצב של

"מי שאין לו" כל סיוע ותמריץ לעבודת השי"ת. ולכן בודאי כל מי שחי בדורות הללו הוא בבחינת "אין לו", והקב"ה ישפיע לו מאוצר גדול של מתנת חנים.

וכל דבר שעושים בזמן הזה, אפילו דבר קטן, תנועה ופסיעה לשם שמים, כמ"ש כ"ק אאמו"ר זצוקללה"ה חשוב כדבר גדול בדורות הקודמים, ולהנתבאר א"ש דברי קדשו.

וגם רואים בדורות הללו סיוע מן השמים, למרות כל הקשיים ברוחניות כמו שנתבאר לעיל, כגון תנועת בעלי התשובה שהיא יותר גדולה מדורות הקודמים, והוא כמו שנתבאר, שהדור הוא בבחינת "אין לו", והקב"ה משפיע לו מאוצר של מתנת חנים למי שאין לו לכלל ולפרט. ויה"ר שנזכה כבר לגאולה ברוחניות וגשמיות מאוצר של מתנת חנים ואכמל"ב יותר.

ובנתיב הדברים אפשר לומר כמ"ש אא"ז בסה"ק **תולדות אדם** שגם בזה"ז אין לוקחים מבני ישראל את משכן ה' השוכן בתוכם, כמ"ש **האלשיך הק'** (ריש פרשת תרומה) והשל"ה הק' (מסכת תענית ומסכת יומא) זיעוכ"י, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, שעיקר המשכן היינו השראת השכינה בכל אחד ואחד מבני ישראל. וה"ה בזמן שבנו את המשכן והמקדש הוא היה עי"ז שבני ישראל המשיכו השראת השכינה בתוכם, עי"ז נבנה המשכן והמקדש. ויסוד בנין המשכן והמקדש שיהיה השראת השכינה בעול הזה, כמ"ש חז"ל (תנחומא נשא, טז) שנתאוה הקב"ה להשרות שכינתו בתחתונים.

וכמו כן בזמן הזה יכולים בני ישראל להביא להשראת השכינה יותר מזמן בית המקדש, כמ"ש בסה"ק **נועם אלימלך** (פרשת וישב, ד"ה או יאמר וישב) בשם רבו שכאשר השכינה בגלות בכל מקום שהוא רק נקי מתארח הקב"ה, מאחר שהוא בגלות, וזל"ק: "ע"ד ששמעתי משל מתוק מפי אדמו"ר הרב המגיד דק"ק ראויני זלה"ה, והוא, שאנו רואים שכעת אשר אנחנו בגלות המר יש בני אדם שזוכים לרוח הקודש בקל יותר מבימי הנביאים שהיו צריכין השבעות והתבודדות רב כידוע, כדי ששיגו הנבואה ורוח הקודש. ואמר משל נפלא ומתוק, למשל המלך שהוא במקום כבודו בביתו בחצירו בפלטין שלו, ויבא איזה אוהב המלך וירצה להזמין לסעודתו לביתו, אזי בוודאי יכעוס עליו המלך, כי אין זה כבוד של מלך לצאת מפלטין שלו לבית אחרים, גם אם יהיה הסעודה גדולה עד למאוד, ובלתי אפשרי שיזמין את המלך לביתו, עד שיכין כל הכנות ויעמיד מליצים ופרקליטין גדולים שימצא חן בעיני המלך שיבא לסעודתו. אבל כשהמלך נוסע בדרך ורוצה ללון בדרך, אזי כאשר ימצא מקום נקי באכסניא נקי, אף אם בית המלון הוא בכפר, אם הוא רק נקי, אזי זה בית מלון ללון שם. והנמשל מובן ממילא, בזמן שבית המקדש קיים והיה שכינת כבודו בבית קדשי הקדשים, אזי אם היה אדם רוצה לשאוב רוח הקודש או נביאות היה צריך עבודה גדולה, כמו שמצינו בשמחת בית השואבה ששם היו שואבים רוח הקודש. אבל עתה בגלות המר, הגם השכינה קדושה גלתה עמנו, ובעוונותינו הרבים היא נע ונד בארץ, ותשוקתה מאוד מצוא מקום דירה לשכון בה, ואם מצאה מנוח מקום נקי, אדם שהוא רק נקי מעבירות וחטאים, אזי שם היא דירתה, ודפח"ח", עכל"ק. ויה"ר שנזכה לזה, אכ"י"ר.

ואף שקשה מאוד עבודת השי"ת בכזה מצב של חשכות והסתר פנים, מ"מ דבר זה הוא מפלאי תמים דעים, והקב"ה רוצה שנעבוד אותו דוקא במצב זה, על דרך שאומרים בשם הרה"ק רבי משה מקוברין זצ"ל על המשנה (אבות ב, ד) "אל תאמר שאפנה אשנה, שמא לא תפנה וכו'", דהיינו שאל תחשוב שתעבוד את השי"ת בעת כשתפנה מכל הטרדות שלך, כי שמא השי"ת רוצה שתעבוד את השי"ת דווקא במצב כזה של שלא תפנה, היינו עם הטרדות ומניעות".

- ד -

וזה עיקר העבודה בזמן הזה, שיהיה לאדם רצון והשתוקקות לעבוד את השי"ת, וכמ"ש בחובת הלבבות שהרצון הוא הדבר היחיד שנמסר לבני אדם לגרום לרצון, והיינו רצון לרוחניות ולעבודת השי"ת, דכל שאר הדברים, אפילו קיום התורה והמצוות, זה רק בסייעתא דשמיא, ומה' מענה לשון. וכשיש לאדם את הרצון אז בודאי שיתמלא חסרונו, וכמאמר הידוע "אין דבר העומד בפני הרצון".

ועל כן נאמר "אלה", ר"ל אלה פסל את הראשונים, שלא היה מימות עולם כזו הפקרות זוהמא וטומאה, וממילא החסרון לא היה כל כך גדול כמו בזמנינו שאנו בזמן של "פקודי המשכן", היינו חסרון השראת השכינה, בין בכללות בנין המשכן ובית המקדש, ובין בפרטות בליבו של כל אחד ואחד.

ומטעם זה נאמר דוקא כאן בבנין המשכן, כפל הלשון "המשכן משכן", המרמז על שעתיד המשכן להתמשכן בעונותיהן של ישראל, והקשינו שהרי דיה לצרה בשעתה, ומדוע הוצרכה התורה לרמוז זאת כאן בזמן השמחה של הקמת המשכן, אלא שדבר זה בא ללמדינו שהעיקר הוא הרצון, שאם מרגיש אדם מישראל שהמשכן באמת נתמשכן ממנו, והוא רחוק מהשי"ת, אז הקב"ה מחזיר לו את המשכן, ומתמלא אצלו החסרון.

שהרי גם בזמן שהמשכן ובית המקדש היו קיימים, השראת השכינה שהיתה בהם ובתוך כל אחד ואחד מבני ישראל, לא היה אלא בעבור ההשתוקקות והרצון שהיה לבני ישראל שתשרה השכינה בתוכם. וכמו כן הוא בכל זמן וזמן.

ועל כן, אף שבצלאל עשה את המשכן ומשה רבינו הקימו, מ"מ אמר הכתוב שבני ישראל עשו את המשכן, ואיתא במדרש שהקב"ה הקימו, כי בני ישראל על ידי ההשתוקקות והרצון עשו שתהיה השראת השכינה הקדושה במשכן ובתוך כל אחד ואחד. וזה בא לרמז שהקמת המשכן והמקדש לכל יחיד ויחיד בכל דור ודור תלוי ברצון והשתוקקות, ויה"ר שנזכה לזה.

לקבלת הגליון מידי שבוע למייל שילחו ל m0732951213@gmail.com